

Motion till riksdagen 2007/08:A14

av Sven-Erik Österberg m.fl. (s)
med anledning av prop. 2007/08:149

Ledighet med vårdnadsbidrag

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår proposition 2007/08:149 Ledighet med vårdnadsbidrag.

Motivering

Vi socialdemokrater har i en tidigare motion klart och tydligt redovisat varför vi inte ser några som helst fördelar med att införa ett vårdnadsbidrag. Som en konsekvens av detta yrkar vi avslag på regeringens proposition Ledighet med vårdnadsbidrag. I denna motion framför vi endast huvuddragen i vår kritik mot vårdnadsbidraget.

För det första är vårdnadsbidraget otidsenligt och stöder inte ett jämställt föräldraskap. Ett hemmafrubidrag införs som stänger ute människor, i realiteten kvinnor, från arbetsmarknaden. I Norge infördes i slutet av 90-talet ett vårdnadsbidrag, vilket har blivit en bromskloss för jämställdheten, för integrationen och för den offentligt finansierade barnomsorgen. Vårdnadsbidraget är ett stort avsteg från den arbetslinje som den borgerliga regeringen så gärna vill förknippas med.

För det andra är vårdnadsbidraget i sin konstruktion och sitt genomförande dåligt för såväl barnen som föräldrarna. Tid med barnen förutsätter ett jämställt föräldraskap. Barnen vinner alltså inte en mamma, utan de förlorar i stället en pappa. Bidraget är inte pensionsgrundande och dessutom utesluts många hushåll från möjligheten att nyttja det.

Slutligen, vårdnadsbidraget är ingen familjepolitisk reform utan innebär ett systemskifte i svensk familjepolitik. Ett vårdnadsbidrag innebär att resurserna till en kvalitativ förskola hotas. Den borgerliga regeringen skjuter inte till några resurser för att finansiera vårdnadsbidraget utan lägger över hela ansvaret på kommunerna. Sveriges Kommuner och Landsting har uppskattat att vårdnadsbidraget kommer att kosta kommunerna 3 miljarder kronor. Det motsvarar kostnaden för 9 000 personer som arbetar i förskolan. Följden blir

Fel! Okänt namn på

försämrad förskola för flertalet för att några få ska få vårdnadsbidrag. Dessutom innebär vårdnadsbidraget en trippelsubvention utan garanti för mer tid för barnen.

I Norge ska vårdnadsbidraget eller deras så kallade kontantstötte, avvecklas. Men i Sverige gör den borgerliga regeringen det omvända och inför ett bidrag som inte vinner gehör i andra länder. Samtidigt avstår regeringen från att prioritera frågan om barnomsorg på obekvämt arbetstid.

Dagens arbetsliv ser annorlunda ut, och många föräldrar arbetar på kvällar och helger. I många kommuner finns stora brister i föräldrars möjlighet att få bra omsorg på kvällar och helger. Socialdemokraterna i riksdagen har föreslagit en utveckling inom området, vilket avslogs av borgerliga riksdagsledamöter.

För oss socialdemokrater är det självklart att kvinnor och män behövs både i familjen och i arbetslivet. Ett jämställt arbetsliv förutsätter ett jämställt familjeliv och tvärtom. Barn behöver föräldrar som är jämlika och kan göra egna livsval. Trygga föräldrar ger barn en trygg vardag.

Propositionens innehåll

Propositionen innehåller förslag till bestämmelser om en ny ledighetsgrund i föräldraledighetslagen (1995:584). Regeringen föreslår att föräldrar som vårdar barn för vilket lämnas helt vårdnadsbidrag ska ha rätt till hel ledighet eller förkortning av normal arbetstid med hälften. Det lämnas även förslag till följdändring i lagen (1982:80) om anställningsskydd. För de arbetstagare som är föräldralediga på heltid med vårdnadsbidrag ska, enligt förslaget, uppsägningstiden beräknas på samma sätt som sedan tidigare gäller för dem som är föräldralediga på heltid.

Vårdnadsbidraget leder till färre jobb

Regeringen anser att vårdnadsbidraget ska ge mer valfrihet och tid med barnen. I själva verket erbjuder man frihet till ökad ojämställdhet och sämre kvalitet i förskolan. Många barn kommer att få betala för något de aldrig kan få nytta av. Alla får vara med och betala för ett bidrag som varken är generellt, allmänt eller behovsprövat.

Dessutom minskar arbetskraftsutbudet – något som också Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) påpekar i sitt remissyttrande. Fler kvinnor kan komma att vara hemma längre, eller arbeta deltid längre, vilket också påverkar kommunernas skatteunderlag negativt: alltså färre i jobb och mindre intäkter till den gemensamma välfärden. Dessutom kommer alla kommuner att få vara med och betala i skatteutjämning till kommuner med hög andel vårdnadsbidrag på grund av att skatteunderlaget minskar.

I Norge kan man nu också se hur vårdnadsbidraget har påverkat arbetskraftsutbudet. Enligt det svenska Konjunkturinstitutet har vårdnadsbidraget i Norge lett till att 11 000 jobb försvunnit. Hur många jobb kommer att försvinna i

Fel! Okänt namn på

Sverige? Hur många svenska kvinnor kommer att stanna hemma och successivt glida bort från arbetsmarknaden?

Många småbarnsföräldrar, främst kvinnor, arbetar redan i dag deltid. Vårdnadsbidraget skulle för dem innebära en viss kompensation för de timmar de redan valt att inte arbeta, men till priset av en ännu svagare förankring i arbetslivet och till en sämre pension. Med vårdnadsbidraget kommer de mönster som redan finns i dag på arbetsmarknaden att förstärkas ytterligare. Vi socialdemokrater vill stärka rätten till heltid, inte försvaga möjligheterna.

Vårdnadsbidraget försämrar integrationen

Den borgerliga regeringen anser att vårdnadsbidraget ska ge mer tid med barnen. I själva verket skapar bidraget ökad ojämställdhet och sämre kvalitet i förskolan. I Norge har upplevelsen varit att vårdnadsbidraget inte gett mer tid med barnen. Erfarenheterna från Norge visar i stället att många barns språkutveckling försämrats då bidraget har kommit att tas ut av invandrade kvinnor med svag förankring på arbetsmarknaden, vars barn inte längre får gå i förskolan. För oss som tror att språket är en viktig väg in i samhället och ett redskap för att både förstå och göra sin röst hörd är detta mycket allvarligt. Det handlar om barnens rätt.

Stockholm den

Sven-Erik Österberg (s)

Sylvia Lindgren (s)

Lars Lilja (s)

Maria Stenberg (s)

Patrik Björck (s)

Luciano Astudillo (s)

Ann-Christin Ahlberg (s)

Jennie Nilsson (s)